

# **Седмична колумна високог представника за БиХ Кристијана Шварц- Шилинга: "Извршити притисак на политичаре"**

Када упалите радио или телевизију, или отворите било које новине, практично је немогуће избјећи политичаре који дају разна обећања или се међусобно препиру. Предизборна кампања је у пуном замаху и политичка реторика доминира медијима. Али за кога гласати, односно, како на најбољи начин искористити свој глас?

Много сам пута чуо, и овдје и у Њемачкој, како су сви политичари исти, да се понашају као да су изнад закона, те да зато гласање не може промијенити готово ништа. Као искусан политичар, не могу да прихватим такав став. Наиме, вјерујем да постоје суштинске разлике међу појединцима и странкама, и да је предизборна кампања вријеме када можемо и треба да уочимо те разлике како би направили избор.

Реторика је занат сваког кандидата на изборима и нимало ме не изненађује чињеница да политичари долазе на телевизијске дебате и интервјуе наоружани слоганима и прегрштима привлачних приједлога. Ипак, суштина изборних кампања није у реторици, већ у конкретним приједлозима за рјешавање кључних проблема. Политичари морају детаљно објаснити не само шта планирају да учине, већ и на који начин. У противном, предизборна кампања може се лако претворити у вјешта и слаткорјечива уопштавања или отрцане фразе.

Гласачи желе рјешења за проблеме, а не фантазије које представљају пуко губљење времена.

Квалитет политичке дебате у Босни и Херцеговини у периоду до 1. октобра ће одредити шансе ове земље и њених грађана за наредне четири године, али и након тога. Због тога дебата не смије деградирати у испразну причу.

Испразна прича је пошаст која већ предуго хара овом земљом. Причу не можете *јести*; прича не отвара нова радна мјеста; не попуњава школе кадровима, нити опрема болнице; и неће обезбиједити безвизни режим за путовања у Европску унију.

Постоје три ствари које живот у Босни и Херцеговини чине неподношљиво тешким. То су сиромаштво, криминал и бесмислена бирократија. Сваки политичар који то не разумије нема никакву везу са својим грађанима. Конкретни приједлози су једина основа за проналажење рјешења за сиромаштво, криминал и друге пошасте са којима се сви грађани ове земље морају борити.

Надам се да ће у наредне четири седмице политичари морати објаснити – једни другима, телевизијским водитељима и новинарима, те и самим гласачима, када се сусретну са грађанима – да детаљно објасне *како* планирају подићи животни стандард, *које* мјере планирају да предузму како би привукли инвестиције и створили радна мјеста, *гдје* ће пронаћи додатни новац за школе и болнице, *те шта* ће учинити да обезбиједе чланство у Европској унији и НАТО-у.

Декларативно се залагати за све ове ствари није исто што и знати како испунити та обећања гласачима.

Такође, сви они који се залажу *против* чланства у Европској унији и НАТО-у морају да понуде увјерљиву алтернативу за безбједност Босне и Херцеговине.

Кандидати који могу дати увјерљиве одговоре на ова директна питања такође би могли бити питани да објасне како је њихова странка гласала о скорашњим законима који би побољшали живот

свим грађанима ове земље, али ипак нису усвојени – Закон о високом образовању, који би студентима ове земље пружио стварне могућности студирања у Европи; Закон о облигацијама, који би помогао у привлачењу инвестиција и отварању радних мјеста; Закон о Националном фискалном вијећу, који би Босни и Херцеговини омогућио приступ међународним кредитима за улагања у инфраструктуру.

Кандидати који се сада такмиче за функције пронашли су разлоге да гласају против ових и других закона који би помогли у рјешавању озбиљних проблема. Они морају да буду позвани на одговорност, да оправдају своје досадашње поступке и детаљно објасне како намјеравају да испуне своја актуелна обећања. Предизборна кампања је вријеме када политичари морају да слушају. Сада је вријеме када се мора извршити озбиљан притисак на њих и натјерати их да одговоре.

*Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.*